

САНА ОЛОХ

Х а н а т
1981 снл алтынны
ыйтан тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 62 (5574)

1981 снл. Ыам ыйн 23 күнэ
СУБУОТА

Сыаната
2 харчы

ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТ VII СЕССИЯТА

Информационнай иһитиннэри

1981 снл. Ыам ыйн 21 күнүгөр народнай депу-
таттар XVII ынырыктаах оройуоннаабы Советтарын
сэттис сессията буолла.

Сессия күнүгөрү бэбискэти маннык бигэрсэти-
линнэ:

1. ССКП XXVI съезин көрдөбүллэригэр сөн түбө-
һиннирэн уонна XXVI оройуоннаабы партийнай кон-
ференция уураадынан салайтаран капиталнай тутуу-
ну хаалыыттан таһаары сөрүктарын түһүһүн.

2. Оройуоннаабы Совет промышленноскка, тутууга,
транспортта уонна сибээскэ бастайааннай комиссиятын
үлэтин өтүөтө.

3. Народнай депутаттар оройуоннаабы Советтарын
сорох бастайааннай комиссияларын састааптарыгар
уларытыылары киллэрин түһүһүн.

Оройуоннаабы Совет күнүгөрү бэбискэти бастаан
болууруоһугар—ССКП XXVI съезин көрдөбүллэригэр
сөн түбөһиннирэн уонна XXVI оройуоннаабы партий-
най конференция уураадынан салайтаран капитал-
най тутууну хаалыыттан таһаары түһүһүн дакылаа-
ты райсовет исполкомун председателин солбуйааччы
депутат А. А. Шадрин оһордо. Совет промышленноскка,
тутууга, транспортта уонна сибээскэ бастайааннай ко-
миссиятын үлэтин түһүһүн ити комиссия председате-
ли депутат П. С. Носов өтүөттэ.

Дакылааттары дүүллээһингэ тыл эттилэр: тт. И. Н.
Аммосов—депутат, «Чурапчы» совхоз директоры,
М. С. Толстоухов—депутат, Карл Маркс аатынан сов-
хоз сылгыһыта, ССРС Государственный бизнесийэтин
лауреата, И. С. Артемьев—«Якутсельстрой» производ-
ственной управление Чурапчытаабы механизирован-
най участкагы начальнига, А. В. Ефремов—депутат,
Субуруускай аатынан совхоз директоры, Д. И. Евгра-
фов—Госбанк Чурапчытаабы отделениетин управле-
ния, Е. Е. Васильев—депутат, Карл Маркс аатынан
совхоз директоры, Е. А. Борисов—«Сельхозтехника»
холбоһук управлююшайа, С. И. Сергеев—депутат, Эри-
лик Эристин аатынан совхоз директоры, П. М. Габы-
шев—оройуон архитектора, Т. С. Тарабукина—депу-
тат, Эрилик Эристин аатынан совхоз ветфельдшерэ,
С. Е. Матасов—райсовет исполкомун тыа хаһаайыс-
тыбатыгар управлениетин тутууга инженерэ.

Сессия үлэтигэр республикатаабы «Якутколхоз-
строй» холбоһук председатели Н. А. Еостафьев, Саха
АССР Тыатын хаһаайыстыбатын министри туту-
уга солбуйааччы Ю. Д. Трофимов, «Якутсельстрой»
производственной холбоһук начальнигы солбуйааччы
В. С. Винокуров кыттыһын ыллылар. Таб. Ю. Д. Тро-
фимов тыл эттэ.

Сессияда оройуонна капиталнай тутуу тэтинин
түргэттин, хаачыстыбатын тупсары улаатыллыбат
сөрүктарыгар киэҥник тохтоон ССКП райкомун баста-
ны секретара депутат таб. И. П. Листиков тыл эттэ.

Сессия дүүллээһини болууруостар сүннүлэрин
эти туһааннаах быһаарылылары ыллылар.

Райсовет исполкомун секретара депутат И. П. Васи-
льев эти киллэринин сессия депутат Н. М. Гермо-
ганованы, райсовет ыччаты кытта үлэбэ бастайаан-
най комиссиятын састаабыттан босхолоон туран,
промышленноскка, тутууга, транспортта уонна сибээскэ
бастайааннай комиссия чилиһинин, оттон депутат
А. Е. Филиппов райсовет ыччаты кытта үлэбэ бас-
тайааннай комиссиятын чилиһинин талла.

Манан оройуоннаабы Совет сэттис сессията үлэтин
бүтүрдэ.

Л. И. Брежнев Грузияда кэлиитэ

ССКП КК Генеральной секретара, ССРС Верхов-
най Советын Президиу-
мун Председатели Л. И.
Брежнев Ыам ыйн 21
күнүгөр Москваттан Тби-

лиситэ кэллэ. Кини Гру-
зискай ССР уонна Груз-
ия Коммунистическай
партиятын 60 сыллара
туолуутун бырааһыннык-
тааһынга кыттаада.

ДЕВИЗИТ: К у н а х с ы н — үрдүк оһорумтуолаахтык, бастың хаачыстыбалаахтык!

Ы н ы н ы түмүктээтилер

Ыам ыйн 22 күнүгөр
Субуруускай аатынан сов-
хоз Соловьевтаабы отде-
лениетэ савскы ыһы
үлэлэрин оройуонна бас-
таһынан түмүктэ.

Мырылалар сити сап-
тарыны оройуонна биир
бастаһынан саралаабыттар-
а, ыһыга 24 иһини,
6 тракторы туруорбуттар-
а. Кинилэр былааннаах
300 гектардарыгар дьэи-
мин сизмэтин хаачысты-
балаахтык түһэрдилэр.
Трактористар Д. Д. Его-
ров, М. Д. Николаев,
А. А. Попов уо. д. а. ор-
дуу тэтиннээхтин үлэлэ-
тилер.

Хаачыстыба иһин охсу-
һу биир сүрүн көрүгүн
— иһиктээк чэпчэки
баранан гаратыны —
мырылалар эмиз сотору
көмүнэ ытарга тари-
налар.

В. ЕРМОЛАЕВ.

Х о й у т а а н ы, бытаары тэбитэ

Баһаанеи турутууна
оройуон үрдүнэн 1409
гектарга туорахтаах кул-
туралар сизмэлэрэ түһэ-
рылине. Оттон, биллэрин

курдук, былаан 4900 гек-
тар. Онон ховутааһын,
бытаары содула улахан.
Саамай киэҥ (2 тыһ.
гектар) ыһылаах Карл
Маркс аатынан совхоз
600 гектарын көбүрөттө.
1200 гектардаах эрилик-
тэр 214, эмиз итичэ со-
рудахтаах субуруускайдар
400 гектарга сизмэи
буорга түһэрдилэр. Оттон
«Чурапчы» совхоз меха-
низатордара 200 чэи гек-
тар ыһылаанылар. Ки-
нэлэргэ аны 300 гектар-
дара хаалла.

А. ГОТОВЦЕВА.

Э м и з и т и дэлэтээччилэр

Карл Маркс аатынан сов-
хоз Волугурдаабы отде-
лениетин ыччаты сүөһүтү
көрөөччүлэр иһин сир-
ин — «Юбилей и а й т а»
(старшай П. Г. Дьяков-
ский) уонна Кыстык Куг-
да (старшай Н. В. Фо-
мин)—үлэниилэр. Иһин
ферма социалистическай
куоталаһытын иһинки
күнүгөр кыстык кугда-
лар иһаллар.

Старшай Константин
Васильевич бэйэте кө-
рөр 46 борооскуларын
хас биирдилэрин 130,5

кг тэлэһүттэ. Борооску
ахсыттан А. У. Максимов-
ла 131,5 кг, А. Е. Дюдо-
рова 112,7 кг привели
ылан куһаана суох көр-
дөрүлэниилэр. Кинилэр
ферма үрдүнэн биир
борооску ортотунан 123,4
кг тэлэһүлэрин ситиһи-
лэр.

Оттон «Юбилейнайдар»
борооску ахсыттан 107,6
кг привели ыллылар. Онон
отделение үрдүнэн биир
борооску ортотунан 113,1
кг тэлэһүлэре ситиһили-
нэ.

П. ВАСИЛЬЕВ.

Былаан куоһарылына

Промкомбинатка сто-
лярнай сыха биир бастың
үлэлээх. Ону хаһыс да
сылын оһуулаах үлэит
Мария Титовна Местни-
кова салайар.

Столярдар сыл 4 ыйы-
гар 47 тыһ. солк. мебели,
1 тыһ. солк. дьэбэ-уок-
ка туттулар тариллэри
снорор былааннаахтарын
123 уонна 101 быры-
һааннарынан толортооту-
лар. Былааны таһынан
11 тыһ. солк. мебель, 100
солк. дьэбэ-уокка тут-
тулар тариллэр оһоһу-
лунулар.

А. ЕФРЕМОВ.

Үрдүк набарааданы туттары

Сир оһоһуутун уонна сүөһү иһитин аатынан совхоз парткомун секретара
Бородуукталарын оһорон таһаарыһын Ойонешников Михаил Степанович Но-
уонна государство атылааһыны руоттар Доһордоһууларын орденынан
улаатыннарыта онус пятилетка сору-
даһтарын уонна социалистическай эба-
һэталлестибэлэрин толорууга ситиһи-
лэрин иһин ССРС Верховнай Советын
Президиумун 1981 снл. кулун тутар 13
күнүгөрү Ыйаадынан Карл Маркс

Иллэрэ күн ССКП райкомугар ити
үрдүк правительственной набарааданы
кыһыта ССКП райкомун бастаһы
секретара И. П. Листиков үөрүүдөөх
быһыга-майгыга туттарда.

ИЙЭ ЭСТАФЕТАТА

Даша орто оһуула-
ны бүтэрэригэр ийэте
аатырыт манныксыт.
ыччаты наставнига Еле-
на Михайловна Куз-
мина бочуоттаах сын-
нылаһына тахсытыта.
Үлэ эстафетатын ки-
һиттэн кыһа туһуута.

Бастың үлэити, ийэ-
ни солбуйуу улахан
эһиһэттээх, үгүс түбү-
тээх аҕа. Ол иһин Да-
ша бастаһы күнүгөрүн
күүһүн, дьэбүрүн ба-
рытын ууран үлэлээ-
битэ. Дьэбүлэргэ кыһыс
дьулуурдааһын, ийэтин

туһаары хатарыаһын
бэллэтии көрбүттэро.
Сыһаа санаата бөдөр-
гөөн, туттара-хаһтара
түргээтээн, үгүс аһы-
да ылбаһаһар буолан
барбыта.

Визитин Дарья Сив-
цева—Эрилик Эристин
аатынан совхоз Ча-
нырдаабы отделениетин
биир көсмиһлээх ыһы-
ныксыта. Кини фу-
ражнай ыһаһын ахсыт-
тан кыстык 7 ыйыгар
959-туу, ол иһигэр
быһыл түөрт ыйга
876-лыы ит үрүн ил-
гэни ыһын социалисти-
ческай куоталаһыга
бастыһаар көһкэлэри-
гэр иһэр.

Комсомолка сити-
һилиһитинэн уоскуй-
бат, субу тийэи кэл-
бит сайынны сезонга
үгүс өлгөмнүк ыһага
соруһуһун үлэһит.

И. ЛЕБЕДЕВ.

Синюковка: Д. Сив-
цева.

Автор фототы.

Улахан тутуу старда

Дойду бодон тутуу-
ларыгар үлэбэ буһууу-
хатыһы аһыт дьон-
нор Нерюнгритаабы
ГРЭС-и тутта Саха сир-
гэр кэллилэр. Туттааччы-
лар улахан оһуулаах-
тара Саха сирин Согу-
руу өтүгүһэи террито-
риальной-производствен-
най комплекс энергетиче-
скай сүрээс болдоо-
сор тэллэһинэн бары-
сэр эрэллээх мэһитээн
буолар.

ГРЭС бастаһы уочера-
та үлэбэ 1983 сылга
киллэриллибэ. Билигин
сүрүн объекгы—стенция
кылааһынай корпусу—
тутуу саралына. БАМ—
Тында—Беркани—Сере-
бряный Бор тимир суо-
луһун уонунан тыһыи-
ча тонна металлическай
конструкциялар, тимир-
бетон оһоһуһтар кэлли-
лэр.

Водохранилище бы-
һыта түргэниик үрдүүр.
27 метр үрдүктээх таас-
буор быһыты тутууга
ирбэт тоһоҕо маннык
тутуу технологиятын
бастаһынан баһылаабыт
Бүлүү гидро-тутааччы-
ларын оһууһара туһа-
нылар.

Становой снс хайа
хотолуһугар ураты во-
дохранилище дьэлиһ-
һыһы: Саха сирин 50
кыраадыстаах тыһыи-
тыгар дьэһыи кини то-
һуо суоһа. Турбиналары
сойуһупт сылаас уу
эргиччи сүүрүтүрүү.

Кылааһынай корпусу
кыһа көһкэлээ 240
метр үрдүктээх буруо
тахсар сүһкэн турбата
тутулар. Кини аһыс
баллаах сейсмическай
ноһоруускада суоттанар.
Ыраастаһын уустук
системата атмосфераба
буортулаах ээһество-
лар тахсыһыларын олох
туоратыһа.

Быһыл күһүн ууһан
сылгытар котельной үлэ-
бэ киһиһэ. Кини Не-
рюнгрин уонна Серебря-
най Бор иһигэ наады-
һыһыларын хаачыһыа-
һа.

Д. БУБЯКИН,
ССТА корр.

Мураачытаады педагогической училищаны бүтэрэн ыраах Абый оройуонугар ананан пан бастаан учуутал быһыытынан кылдаа. Оройуон атыллаабыт олохун умнулубат күнүттэн номнуо үйэ чэппэрэ ааһа охсубутун Екатерина Афанасьевна билигин ардыгар соһуйа санаан ылар.

Кэлин Саха государственной университетин кэтэхтэн үөрөнөн бүтэрэн нуучча тылын уонна ли-

методической үлэ коллективнай формаларын тарыйыш биллэрдик тубуста. 1973 сыллаахтан уруоту чочуйуу уонна интэр үлэни тупсарыи проблемаларыгар психолого-педагогической семинар бастааннайдык үлэлээн кэллэ. Адьыс эрэ сылы кыйбат кэмгэ семинарга 50 занятие ыытылынна. Олорго дүүллэһиллэр проблемалар араастар. Холобур, албах бириэмэ улуу педагог В. А. Сухомлинский үлэтин опы-

тэниэ вопросов теории литературы в IV—VII классах», о д. а. үлэлэрин иһин Учууталлар иделэрин үрдэтэр инсти тут грамоталарынан на бараадаламыта.

Эмэтин онор иделээхтэрин, нуучча тылын уонна литературатын учууталларын, биллиилэрин, мастерстволарын үрдэттигэ улахан болгомтотун уулар. Кириллэр кэккэ сылларга «Комплексная тематическая уроктар» диннэ теманы үөрэтэн ылбыт билиилэрин бэйэлэрин үлэлэригэр ситиһилээхтик туһаналлар. Ол туһунан опыттарын атастаһан республикатаады пед-аарыларга тийэ кытталлар.

Завуч оркуолага бастыг опыты үөрэттигэ, түмүүгэ уонна система лааһыга эмиз кыллар. Билигин 4 учуутал үлэти системаланна, 5 педагог опытыгар аналлаах бөлөтөннөр таһаарылыннылар. Оттон учууталлар А. И. Барашкова уонна М. О. Федорова үлэлэрин опыттан Екатерина Афанасьевна бэйэтин дакылаатыгар түмэн көрдөрбүтэ.

Диринг билилээх, баай охсутаах педагог Е. А. Слепцова. Саха АССР Уерадин министерствотын общественной инспекторын быһыытынан оройуон оркуолаларыгар сылдьан үөрэтэр-интэр үлэни тупсарыыга эмиз албэги көмөлөһөр.

Л. ЕГОРОВА, оройуоннаады методкабинет сэдэнидессэ.

СНИМОНКА (унаттан) Е. А. Слепцова учууталлар, Е. И. Спецзаны, М. Т. Тарскааны, Е. Ф. Коротики, пионер-баһаатай Н. Н. Игнатъеваны кытта. П. Оконешников фотота.

Хаһыат хонтурооллуур салаата

Көрдөбүлү күүһүрдэргэ уолдьаста

Мэнэ-Хаҥалас оройуонун Герой Попов аатынан совхоз техник-осемнатордарын уонна специалистовын ыгырыытын өйөөн муус устар—бэс ыйа оройуонга ынады буоһатымга ударнай ыйдарынан биллэрэллэһиттэ. Ити кэмгэ былаанга көрүлүбүт ынах 70 бырыһыана сизмэлэниэхтээх. Бу үчүгэй тэрээһини, үтүс түбүгү эрэйэр үлэбэ баһыаннаабыт бөрдө суох.

Бэрэбэркэ көрдөрбүтүнэн, Карл Маркс аатынан совхоз, снл ахсын буоларын курдук, быһыл эмиз искусственной сизмэлэһинигэ уонна огуһунан саптарымыга быһаарылыах дьаһаллары ылбакка олорор. Бахсы осеменатордара төрөөбүт да ынахтары снэ сизмэли илтиктэр. Кыһынгы суол сабыллыбыттан манна сизмэ таһыллыбат. Отделение баара-суора 8 атыыр охсутаах. Онон искусственной сизмэлэ-

һинэ суох ынадын барытын буоһатар ыага суох. Бу совхоз Одьулууннаады искусственной сизмэлэһин станциятыгар былырылын солтоох өрөмүөн ыытыллыбатаа. Кэлсэтин быһыытына капиталнай өрөмүөн быһыл барыахтаага. Ол эрэри дьыл баччатыгар дээрн туох оҕоһулдуохтаага даҕаны чуолкайдана илик. Күрүөтүн маһа эрэ көрдүлүбүт сурааһыллар.

Сүөһүнү буоһатыы курдук сүрүн үлэбэ итинник итэҕэстэр хатылана турууларэ эти уонна үүтү оҕорууга, сүөһү үөрүү хаачыстыба өттүнэн тупсарыта улахан охсуулаах. Онон совхозтар салайааччыларыттан ынады огуһунан саптарымыны тарыйыны адьыс кытаахтык ирдиргэ уолдьаста.

А. ЗАХАРОВА, плен-холбоһук начальнигы э. т.

АРХАНГЕЛЬСКАЯ УОБАЛАС. Нарьян-Мардаады зооветеринарийнай техникум сүүһүнөн ахсааннаах выпускниктара Уһук Хотугу дойду табаны итинниэ дьарыктанар хаһаайыстыбалары г а р айымнылаахтык үлэли сылдьаллар. Оттон билигин манна уон икки араас национальностар үс сүүстэн тахса уолаттара уонна кыргыттара кымыл итэзэччи итиннэ та баһыт иделэрин эһин дьардарын баһылыллар, ветеринарийнай фельдшерскэй уонна бухгалтерскэй отделениеларга үөрэнэллэр.

Техникум үөрэнэччилэрэ производственной практикаларын Ненецкэй автономнай уокурук, Саха уонна Коми автономнай республикаларын бастыг совхозтарыгар итэһнэ колхозтарыгар бараллар.

Снимонка: преподаватель Н. К. Свиридова (ортоку) ветеринарийнай отделение үөрэнэччилэрингэр занятиени ыытар.

С. Губский фотота. ССТА фотохрониката.

Педагогической үлэ маастардара

ТЭРИЙЭЗЭЧЧИ БУОЧАРА

тературатын учууталын илэтин ылан хаһылы үйэ уон бириис сылын Мугудай орто оркуолатыгар директору үөрэх чааһыгар солбуйааччынан үлэлиир. Ону таһынан иһин элбэх араас общественной соруудагы толорон кэллэ. Ол тухары барытыгар кыһамнылаадынан, үлэтигэр айымнылаах сыйманынан элбөхтик хаһыанна, кылаабынаа, бири иделээхтэрин, төрөппүттэр уонна үөрэнээччилэр ытыктабылларын ылла.

Билигин Е. А. Слепцова билигин оройуонмут бири бастыг үлэлээх педагогун быһыытынан биллэр. Ону таһынан салалта кинини бири үчүгэй үлэлээх пропагандиһынан ааҕар.

Бүгүн билигин завуч Е. А. Слепцова оркуолага методической үлэни салайыытын, педколлективы тарыйыныи сорох өрүттэрин кытта билиһиннэрэргэ холонобут.

Билигин кэмминтгэр бары үлэлэргэ, ордук ыччаты үөрэттигэ-иттигэ көрдөбүл күн ахсын үүнэп иһэр. Ол завучка эмиз сыйманнаах.

Екатерина Афанасьевна быһаччы салалтатынан уонна хонтурооллааһынынан билигин Мугудай орто оркуолатыгар учууталлар, воспитателлэр педагогической мастерстволарын, ордук методической уонна научнай-теоретической билиилэрин үрдэттигэ туһааннаах система олохсуйбутун туһунан этэр кыах баар. Туох ханнык иннинэ,

тын үөрэттигэ бэрилиннэ. «Үөрэтин процеһын активнай оҕоруу» динн проблеманан семинар иһин снл устата дьарыктанна. Выйылгы үөрэх дьыллар, оройуон бары атын оркуолаларыгар курдук, семинар үөрэттигэ уонна итинигэ дифференцированнайдык сыйманынаагы проблемаларыгар үлэлээтэ.

Мугудайдар занятиеларыттан иһин түгү чорботон бэмизтээн сөбүү? Хас занятиэ бүтэһин ахсын истээччилэргэ үөрэттилит боппуруостары бэйэ үлэтигэр көдүүстээхтик туһаныыга рекомендациялар оҕоһуллаллара кэрэхсэбиллээх. Атын сыаналаах өрүтүнэн үөрэтин уонна итинн араас боппуруостара педсоветка, директорга, завучка буолар мунуһахтарга коллективнайдык дүүллэһиллэллэрэ буолар. Холобур, кэинини сылларга оннук түмсүүлэргэ «Билигин уруонка көрдөбүллэр тустарынан», «Оҕону коммунистической итинигэ оркуола, дьэ-кэргэн уонна общественность биригэ үлэлэһиннэрэ», о. д. а. боппуруостар дүүллэһилиниилэр.

Оркуолага 8 методической холбоһуктар уонна бөлөхтөр тэриллэн үлэлииллэр. Олор салайааччыларынан районо уонна методкабинет общественной методистара В. Т. Игнатъева, А. И. Барашкова о. д. а. опыттаах педагогтар буолаллар. Холбоһуктар, бөлөхтөр хардарыта аһаҕас уруонтарга сылдьыны, ы-

лаас таһынан дьаһаллар, отчуоттары дүүллэһинин, о. д. а. тарыйаллар.

Учууталлар, воспитателлэр методической өттүнэн үүнүүлэригэр утумнаах үлэ ыытыллар. Кириллэргэ көмөлөһөр, хонтурооллуур сымалынан Екатерина Афанасьевна уруоктарга мэлдьи былааннаахтык сылдьар. Ол курдук, кэлин уон сылга кини сылга ортотунан 219 уруонка сылдьан көдүүстээх көмөнү оҕорбута даҕаны элбэги этэр.

Оркуолага үрдүн үөрэбэ суох учууталлар кэтэхтэн үөрэннилэригэр солтоох усулуобуйа тэриллэр. Ол түмүгэр кэини сэттэ сылга 13 учуутал үөрэхтэрин бүтэрэн үрдүн квалификациялаах специалистарынан буолтулар.

Байэ билиитин үрдэтигэ системалаах үлэ Мугудай учууталлара педагогической аарыыларга кыттымыларыттан көстөр. Кириллэр, холобур, 1976 сыллаахтан оройуоннаады пед-аарыларга 49 дакылааты бөлэмнээтилэр. Олортон 39-на хаһыанна. Бу дьыллага завуч байэтинэн үтүө холобуру көрдөр. Екатерина Афанасьевна 1972 сыллаахтан ыла аарыыларга 16 дакылааты илтирдэ. онтуаларыттан республикатаады аарыыларга 9-н биһирэммитэ. «Уроки русского языка в 1 классе якутской школы», «Значение выразительного чтения для сознательного усвоения стихотворных произведений», «Изу-

АҢҢАНЫ УТАРЫ ОХСУҢУОБУН

Специалист сүбэллэр

эһэн декада кининэн бүтэриилээхтээх. Бу үлэ ыама үһүс көлүөнэтигэр сабыланнаахтык наһаа уллаппыт аһыга өлөн биэрбэт, атын сиргэ куотак иһэр.

Эмтээһин, биллэн туһар, аһыга көрдүгөннээн тахсар миэстэтигэр уонна хоһуна отугар чачы кутталлаах буолуох сирдэргэ ыытыллыахтаах. Онон быһыл даҕаны 12 бырыһыаннаах гекохлоран туттулууга. Бу—кыһаах, сүөһүгэ, көтөргө-сүүрүгэ барытыгар кутталлаах дьаат. Онон кинини туттарга куттал суох буолуутун бары көрдөбүллэрин кытаанах-

тык тутуһуллуохтаах.

Аһыга ыамата дьаат сыстыбыт күүх отун снэ-тэһинэ өлөр, ыама торо-луйан тахса иһэр снэ-халтаннааччы. Оннук снэ-гэ дьааты истарар көдүүһэ ыра. Онон аһыга түүлбэтин тулатынаа-гы үүнэн эрэр күүх оту ээтиэхкэ наада, эбэтэр халтанг түүлбэсэ мэннэ снгорон ыһыллар. Мэниэ-ни сылгы итинин үлтүрү-төн оҕоһуллар. 10 ыло-грамм ыһааһыннаах мэ-ниэсэ 200—400 грамм 12 бырыһыаннаах геко-хлоран булкупулар. Бири гектарга 10—15 ки-лограмм итинник мэниэ-ыһыллар. Аһыга аһылы-

га суох буолбут сиригэр эи үчүгэй түмүүгэ биэ-рээччи.

Билигин совхозтар анал-лаах автомобилларынан, сеп буолар дьаатынан хаачылан тураллар. О-кутун ону таба туһанан эмтээһини солтоох кэм-гэр ыыттааха, хоһуна үүнүүтүгэр хоромнуу та-хсарын бопсор кыах баар. Бу үлэни тарыйыи совхозтар салайааччыла-рыттан уонна туһааннаах специалистартан тутулу-таах. Совхозтар аһыҕаны эмтиир автомобиллары өрөмүөнүү охсон, эһин биридин «Беларуһу» эһаан түүртүү иһиллээх

эһиолары тарыйан үлэлэ-тэллэрэ наада. Эһеио ра-бочайдара спец-таһаһы-нан хааччыллыахтаахтар, толору инструкторны ылаахтаахтар. Бу үлэбэ 16 сааһын туода илик ыччат үлэлиирэ булгучу буоллар.

Гекохлоранынан су-туллууга үүтү иһэрдэр сатаммат, хоһуу чэй эбэ-тэр кофе бэрлиллээхтээх.

Аһыҕаны сннн көлпү-түн кэмнэ сарсыарда 6 чаастан күнүс 10 чаасна дээрн, кнэбэ 16 чаастан түүн 24 чаасна дээрн (сөрүүннэ аһыга аһыыр бириэмэтигэр) эһтиир ор-дук көдүүстээх.

С. ПУДОВА, үүнээһин харыстабыллар агроном.

